

ОЦЕНКА НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТТА НА ГОРСКОСТОПАНСКОТО ПРЕДПРИЯТИЕ

Константин Колев

Лесотехнически университет – София

Абстракт: Адаптирана е методика за оценка на конкурентоспособността на горскостопанското предприятие. Тя се основава на система от наименовани показатели, които се стандартизират на скала от 1 до 7. Чрез трансформираните в ненаименовани величини показатели предприятията могат да се ранжират по следните индикатори: конкурентоспособност на произвежданата продукция, производителност на труда, финансова стабилност, натрупване на активи, приспособимост към пазара, резултативност от горските територии, резултативност от дървесните запаси. Въз основа на изброените индикатори се изчислява комплексен критерий за конкурентоспособността на горскостопанското предприятие. Методиката се апробира за шест Регионални дирекции по горите (РДГ). Въз основа на получените резултати са направени препоръки за повишаване конкурентоспособността на съответните териториални подразделения.

Ключови думи: конкурентност, предприятия, стопанисващи държавни горски територии, индикатори за конкурентоспособност

ВЪВЕДЕНИЕ

Институционалните промени в модела за управление на държавните горски територии от 2011 г. доведоха до създаване на 6 държавни горскостопански предприятия. Тяхното сформирание е по райони на планиране и не се основава на задълбочен икономически анализ, отчитащ финансовото състояние, производителността, природните ресурси и дълготрайните активи на съставляващите ги ДГС и ДАС. Това поражда реална опасност за значителен отбив от идеалния модел на съвършена конкуренция (Цоклинова, 2014а, б) и задълбочаване на кризата в горското стопанство. Така създамата се ситуация изисква да се предложи методика за оценка на конкурентоспособността на горскостопанските единици и на тази основа своевременно да се разкрият възможности за нейното повишаване. Методиката се прилага за шест регионални дирекции по горите (РДГ), чийто териториални подразделения – ДГС и ДАС от юли 2011 г. са включени в структурите на новосформираните шест държавни предприятия.

От гореизложеното произтича и **целта** на изследването, а именно: да се оцени конкурентоспособността на РДГ Ловеч, Русе, Смолян, София, Стара Загора и Шумен към 2010 г. и на тази основа да се посочат възможности за нейното повишаване.

Осъществяването на целта предполага решаването на следните **задачи**:

(1) да се обоснове методика за оценка конкурентоспособността на горскостопанското предприятие; (2) Да се апробира методиката и оцени конкурентоспособността на РДГ Ловеч, Русе, Смолян, София, Стара Загора и Шумен към 2010 г.; (3) да се посочат възможности за повишаване на конкурентоспособността в териториалния обхват на изследваните РДГ.

МЕТОДИЧЕН ПОДХОД

Под конкурентоспособност в настоящата статия се разбира: „оценка на потенциала за постигане висока производителност чрез иновативен подход към човешките ресурси, капитала и физическите активи. По-високата конкурентоспособност означава по-висок икономически растеж и справяне с конкурентния натиск“ (Иванова и гр., 2008; Иванова и гр. 2010).

Съществуват различни методи за оценка на фирмената конкурентоспособност, но нито един не е общоприет (Йовков и гр., 2009). Основни недостатъци на повечето са липсата на комплексност при оценяването и невъзможност да се достигне до обобщаваща оценка, нормирана в определени граници. Вторият недостък е преодолян в методиката за оценка на фирмената конкурентоспособност, разработена от Велев (2004) е използвана и от други български автори (Димитрова, 2012; Милушева, 2012 и гр.). Същевременно, чрез множество индикатори и признаци, предложеният от него подход отразява сложността на понятието и неговия динамичен характер. Поради тези причини, в настоящото изследване, той се възприема при оценяването на конкурентоспособността в горското стопанство. Естествено подходът не е заимстван буквално, а е съобразен със спецификата на горскостопанското производство. Това налага някои от предложените от Велев (2004) показатели и коефициенти на значимост да бъдат заменени с други. Чрез тях се цели да се измери едновременно текущата и потенциалната конкурентоспособност на горскостопанското предприятие.

Определяне на индикаторите за оценка на конкурентоспособността в горското стопанство

Индикаторите, които се използват за оценяване на конкурентоспособността в настоящото изследване са: конкурентоспособност

на предлаганата продукция, производителност на труда, финансови резултати, растеж на предприятието, приспособимост към пазара, резултативност от държавните горски територии, резултативност от дървесния запас. Тъй като всеки от индикаторите се определя от показатели, които са в различни мерни единици (лв., ха, m³ и др.), се налага да се преобразуват в бални оценки от 1 до 7. Нормирането на показателите се извършва чрез следната формула (Велев, 2004):

$$BO_{xi} = 6 \cdot \frac{(X_i - X_{\min})}{(X_{\max} - X_{\min})} + 1, \quad (1.1)$$

където:

BO_{xi} е балната оценка за показател X на i горскостопанска единица;

X_i – стойността на съответния показател за i горскостопанска единица;

$X_{\max}$ и $X_{\min}$ са максималната и минималната стойност на показател X за множеството от изследваните i горскостопански единици.

Конкурентоспособност на предлаганата продукция. Определя се въз основа на два показателя: качеството и цената на основния продукт – дървесината. Според размера на дървесните сортименти тя се диференцира в следните категории – едра, средна, гребна и дърва, а според дървесния вид – на широколистна и иглолистна. На тази основа пазарът на дървесина може да се раздели на осем сегмента. Критерий за качество на продукцията е максималното реализирано количество широколистна и иглолистна дървесина (едра, средна, гребна и дърва) от съответната горскостопанска единица. За да бъде полученият показател нормиран в граници от 1 до 7 се прилага формула (1.2):

$$BO_{koi}^j = 6 \cdot \frac{(KD_i^j - KD_{\min}^j)}{(KD_{\max}^j - KD_{\min}^j)} + 1, \quad (1.2)$$

където $KD_i^j, KD_{\max}^j, KD_{\min}^j$ са количествата дървесина от съответните категории широколистна и иглолистна дървесина за различните горскостопански единици;

BO_{koi}^j е балната оценка за качеството на j категория широколистна и иглолистна дървесина на i горскостопанска единица, бал.

За цената на четирите категории широколистна и иглолистна дървесина нормирането се извършва отново чрез използване на формула

(1.3) като вместо с X_i , $X_{\max}$ и $X_{\min}$ се замества със съответните цени:

$$BO_{\psi i}^j = 6 \cdot \frac{(\Pi_i^j - \Pi_{\min}^j)}{(\Pi_{\max}^j - \Pi_{\min}^j)} + 1, \quad (1.3)$$

където $BO_{\psi i}^j$ е балната оценка за цената на j широколистна и иглолистна категория дървесина на i горскостопанска единица, бал.

След определяне на балните оценки за качеството на категориите дървесина и техните цени се пристъпва към определяне на конкурентоспособността на продукцията по следната формула:

$$OBO_{kdi} = \frac{\sum_{j=1}^8 (BO_{kdi}^j + BO_{\psi i}^j)}{16}, \quad (1.4)$$

където OBO_{kdi} е оценка за конкурентоспособността на дървесната продукция на i горскостопанска единица продукция. По-високата бална оценка е критерий за по-висока конкурентоспособност на продукцията.

Производителност на труда. Определя се като съотношение между добавената стойност и броя на заетите в съответната дирекция. По-конкретно, тя се пресмята чрез формула (1.5) (Велев, 2004):

$$\Pi = \frac{\text{Разходи за заплати и осигуровки} + \text{Печалба} + \text{Амортизации}}{\text{Брой на заетите}} \quad (1.5).$$

Балната оценка за производителността на труда се определя чрез формула (1.3), като в нея се замества със стойностите за производителността на труда определени чрез формула (1.5):

$$BO_{ni} = 6 \cdot \frac{(\Pi_i - \Pi_{\min})}{(\Pi_{\max} - \Pi_{\min})} + 1 \quad (1.6).$$

В конкретния случай, колкото получената оценка е по-близо до 7, толкова по-голяма е конкурентоспособността на предприятието.

Финансови резултати. Индикаторът финансови резултати се оценява чрез показателите: рентабилност на собствения капитал (финансова рентабилност); обща ликвидност и финансова автономност (Велев, 2004). Те се пресмятат чрез следните формули (Колев, 2011):

$$\text{Рентабилност на собствения капитал} = \frac{\text{Балансова печалба}}{\text{Собствен капитал}} \quad (1.7)$$

$$\text{Обща ликвидност} = \frac{\text{Краткотрайни активи}}{\text{Краткосрочни задължения}} \quad (1.8)$$

$$\text{Финансова независимост} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Сума на пасивите}} \quad (1.9).$$

Чрез формула (1.3) аналогично на балните оценки за цената и производителността на труда се пресмятат балните оценки за рентабилност на собствения капитал, общата ликвидност и финансовата независимост (автономност). С така получените бални оценки се пресмята обобщаваща бална оценка за финансовия резултат. Това става чрез предложената от Велев (2004) формула (1.10):

$$ОБО_{фрi} = 0,6 \times БО_{рск} + 0,2 \times БО_{ол} + 0,2 \times БО_{фн}, \quad (1.10)$$

Където:

ОБО_{фрi} – обобщаващата бална оценка за финансовия резултат на i горскостопанска единица, бал;

БО_{рск} – бална оценка на рентабилността на собствения капитал, бал;

БО_{ол} – бална оценка на общата ликвидност, бал;

БО_{фн} – бална оценка на финансовата независимост, бал.

Растеж на предприятието. Този индикатор може да се определи чрез различни показатели. За горското стопанство се оценява чрез темповете на прираст на дълготрайните активи и дървесния запас. Темпът на прираст на дълготрайните активи и дървесния запас се пресмята по следния начин (Велев, 2004):

$$ТП = \frac{Y_{mг} - Y_{nг}}{Y_{nг}} \cdot 100, \% , \quad (1.11)$$

където:

ТП – темпът на прираст на съответния показател (дълготрайните активи/дървесния запас), %;

Y_{mг} – размерът на показателя през текущата година;

Y_{nг} – размерът на показателя през предходната година.

Чрез формула (1.1) темповете на прираст на дълготрайните активи и дървесния запас се преобразуват в бални оценки. Обобщаващата бална оценка за растежа на предприятието се пресмята като балните оценки за темповете на прираст на дълготрайните активи и дървесния запас се умножат с коефициенти на значимост и след това се сумират (формула 1.12). Коефициентите на значимост са определени по експертен път и сумарната им величина е равна на 1:

$$ОБО_{mni} = 0,6ОБО_{mndз} + 0,4ОБО_{да} , \quad (1.12)$$

където:

$ОБО_{mni}$ – обобщаващата бална оценка за растежа на i предприятие, бал;

$ОБО_{mndз}$ – бална оценка на темпа на прираст на дървесния запас, бал;

$ОБО_{да}$ – бална оценка на растежа на дълготрайните активи, бал.

Приспособимост към пазара. Определя се въз основа на предложеното количество дървесина и действително реализираното.

$$АП = \frac{\text{Предложено количество} - \text{Реализирано количество}}{\text{Предложено количество}} \cdot 100, \% , \quad (1.13)$$

където:

АП е приспособимостта към пазара.

Чрез формула (1.1) се опреля балната ѝ оценка ($ОБО_{ап}$).

Резултативност от горските територии. Пресмята се като отношение между приходите от дърводобив и площта на държавните горски територии за всяка една горскостопанска единица. Получените резултати се преобразуват в бална оценка ($ОБО_{рст}$) чрез формула (1.1).

Резултативност от дървесния запас. Пресмята се като отношение между приходите от дърводобив и дървесния запас за всяка една горскостопанска единица. Получените резултати се преобразуват в бална оценка ($ОБО_{ргз}$) чрез формула (1.1).

Пресмятане на обобщаваща оценка за конкурентоспособността на горскостопанското предприятие

Определя се като сума от претеглените с коефициенти на значимост бални оценки. Коефициентите на значимост се определят чрез експертно мнение. По-голямата стойност на пресметнатата по този начин обобщаваща оценка означава по-голяма конкурентоспособност (Велев, 2004).

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЯ

Въз основа на представената по-горе методика в таблици 1-6 е извършена обобщена оценка на конкурентоспособността на съответните РДГ.

Оценката на конкурентоспособността към 2010 г. на 6-те изследвани РДГ дава основание да се формулират следните **изводи**:

Обобщаващата бална оценка на характеристиката конкурентоспособност на предлаганата продукция се определя въз основа на бални оценки за количеството реализирана широколистна и иглолистна дървесина по категории и балните оценки за техните цени. По отношение на този индикатор с най-ниска конкурентоспособност е РДГ Стара Загора ($ОБО_{kg} = 0,14$ бала), а с най-висока – РДГ Русе ($ОБО_{kg} = 2,84$ бала). Това означава, че в Русе и Русенска област е постигнато оптимално съотношение качество-цена.

Най-висока производителност на труда за 2010 г. се наблюдава в РДГ Русе (14 495,95 лв./зает). На второ място е РДГ Стара Загора, а на последно – РДГ София ($\Pi = 2674,01$ лв./зает). Обяснението за високата производителност на РДГ Стара Загора и ниската за РДГ София е броят на заетите. Персоналът в РДГ Ст. Загора е най-малък от изследваните шест дирекции (269 бр.), а в РДГ София най-голям (577 бр.).

Таблица 1

Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ Ловеч

Table 1

Total rating mark for concurrency of RFB Lovech

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	0,75	0,150
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	5,12	1,024
Финансови резултати Financial results	0,10	4,36	0,436
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	2,06	0,206
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	6,80	1,020
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	1,00	0,150
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	1,00	0,100
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00	$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 3,086$	

Таблица 2
Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ Русе
Table 2
Total rating mark for concurrency of RFB Ruse

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	2,84	0,568
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	7,00	1,400
Финансови резултати Financial results	0,10	4,04	0,404
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	2,71	0,271
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	1,00	0,150
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	2,14	0,321
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	2,06	0,206
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00	$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 3,320$	

Таблица 3
Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ Смолян
Table 3
Total rating mark for concurrency of RFB Smolyan

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	1,13	0,226
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	4,78	0,956
Финансови резултати Financial results	0,10	5,38	0,538
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	5,45	0,545
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	7,00	1,050
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	4,42	0,663
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	5,57	0,557
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00	$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 4,535$	

Таблица 4
Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ София
Table 4
Total rating mark for concurrency of RFB Sofia

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	0,50	0,10
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	1,00	0,20
Финансови резултати Financial results	0,10	1,71	0,17
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	5,20	0,52
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	4,58	0,68
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	7,00	1,05
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	7,00	0,70
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00		$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 3,428$

Таблица 5
Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ Стара Загора
Table 5
Total rating mark for concurrency of RFB Stara Zagora

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	0,14	0,028
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	6,83	1,366
Финансови резултати Financial results	0,10	3,97	0,397
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	3,04	0,304
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	4,49	0,673
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	3,10	0,465
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	2,46	0,246
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00		$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 3,479$

Таблица 6
Обобщаваща бална оценка за конкурентоспособността на РДГ Шумен
Table 6

Total rating mark for concurrency of RFB Shumen

Характеристики Characteristics	Коефициент на значимост Coefficient of significance	Бални оценки Rating marks	Претеглени бални оценки Assessed rating marks
Конкурентоспособност на предлаганата продукция Concurrency of the production offered	0,20	0,87	0,174
Производителност на труда Efficiency of labour	0,20	5,78	1,156
Финансови резултати Financial results	0,10	5,08	0,508
Растеж на предприятието Growth of enterprise	0,10	4,10	0,410
Приспособимост към пазара Adaptivity to market	0,15	3,24	0,486
Резултативност от горските територии Results from forest territories	0,15	3,63	0,544
Резултативност на дървесния запас Results from wood stock	0,10	2,86	0,286
Обобщаваща оценка Total evaluation	1,00		$\sum_{i=1}^7 ПБО_i = 3,565$

По индикатор финансови резултати първото място се заема от РДГ Смолян (5,38 бала), следвано от РДГ Шумен (5,07 бала), а последното място е за РДГ София (1,08 бала). Тук трябва да се отбележи, че първото място на РДГ Смолян се определя в резултат на максималните оценки от 7 бала за ликвидността и финансовата независимост. Същевременно, по отношение на оценката за рентабилност на собствения капитал РДГ Смолян е на предпоследно място пред РДГ София с 4,3 бала. Това означава, че дирекцията трябва да потърси възможности за повишаване на финансовата си рентабилност.

Възможностите за управленско въздействие върху стойностите на индикатор растеж на предприятието се ограничават до темповете на прираст на дълготрайните активи, тъй като прирастът на дървесния запас се определя най-вече от природните дадености. Първо място по този индикатор е за РДГ Смолян, а второ за РДГ София. Последно и предпоследно място са за РДГ Ловеч и РДГ Русе. Второто място на РДГ София се определя от високия темп на прираст на дървесния запас, тъй като по отношение на темпа на растеж на ДА, РДГ София е на последно място с отрицателен темп на прираст.

Първо и второ място по индикатора приспособимост към пазара се заемат от РДГ Смолян (7 бала) и РДГ Ловеч (6,80 бала), последното е за РДГ Русе (1 бал). Очевидно в първите две дирекции процедурите за продажба на дървесината са достатъчно гъвкави, а качеството и количеството на предлаганата дървесина съответства на нуждите на дърводобивните и преработвателни фирми в региона.

По показателите резултативност от държавните горски територии и дървесния запас, първото място се държи от РДГ София. Следват РДГ Смолян, Шумен, Стара Загора, Русе и Ловеч.

Въз основа на представените по-горе индикатори и показатели се пресмятат обобщаващите бални оценки за конкурентоспособността на изследваните дирекции. Първо място е за РДГ Смолян с 4,535 бала. Следват РДГ Шумен (3,565 бала), Стара Загора (3,479 бала), Русе (3,320 бала) и Ловеч (3,086 бала.).

Препоръки

Въз основа на получените резултати и направените изводи могат да се направят следните препоръки за повишаване конкурентоспособността на разгледаните шест РДГ:

РДГ Ловеч – да се увеличи стойността на дълготрайните активи, но съобразено с възможностите за съкращаване на общите разходи и постигане на по-голям финансов резултат; да се оптимизира броят на заетите; да се съкратят краткосрочните задължения; да се променят офертните стойности, за да се позволи конкуриране с частните собственици на гори на регионалния пазар на дървесина.

РДГ Русе – да се потърсят промени в процедурите за реализация на дървесината, като се направи анализ на прилаганите към 2010 г. процедури – рамков договор, местно население, продажба на прогнозни количества и пряко договаряне; за да се подобри финансовата независимост е необходимо да се намалят пасивите и да се увеличи собствения капитал.

РДГ Смолян – да се оптимизира броят на заетите (Драгозова-Иванова, 2013). Основание за подобна препоръка дава и фактът, че при сходни физико-географски условия в Централна Европа един служител е ангажиран с организацията на горскостопанската дейност на площ от около 1759 ха, докато на територията на РДГ Смолян един служител е зает с организацията на дейността върху два пъти по-малка площ от около 810 ха.

РДГ София – да се подобри производителността на труда и финансовите резултати, като се съкрати част от заетия персонал; да се помисли за продажба на амортизираните дълготрайни активи и закупуване на нови по-производителни; да се намали размерът на пасивите. С цел повишаване конкурентоспособността на

продукцията е необходимо да се преосмислят офертните стойности на предлаганата на пазара гървесина.

РДГ Стара Загора и РДГ Шумен – да се потърсят промени в процедурите за реализация на гървесината, да се преосмислят офертните стойности на предлаганата гървесина и да се поддържат коректни отношения с гърводобивните и гървопреработвателни фирми в района, като се сключват дългосрочни договори за реализация на гървесината.

ЛИТЕРАТУРА

- Велев, М. Оценка и анализ на фирмената конкурентоспособност. С., 2004.
- Димитрова, Р., 2012. Измерителен апарат за анализ и оценка на конкурентния потенциал на предприятието. Икономика и управление, 4, 2-9.
- Драгозова-Иванова, Е. 2013. Оптималност на благоденствието при териториалната организация на ландшафтно архитектурната дейност. Изд. „Авангард Прима“, С., ISBN 978-619-160-119-6.
- Иванова, Д., Н. Стоенчев, Ив. Иванов, Б. Делийска, Р. Попова, Е. Драгозова-Иванова. Конкурентоспособност на мебелните предприятия в България. С., 2010.
- Иванова, Д., Н. Стоенчев, Ст. Ковачева, Ант. Костадинов. Конкурентоспособност на мебелната промишленост. С., 2008.
- Йовков, Ив. Н. Шулева-Алексова, К. Колев, Е. Драгозова-Иванова. 2009. Ефективност на производството и размяната при многоцелево стопанисване на горските екосистеми. „Иновации в горската промишленост и инженерния дизайн“, 280-284. ISSN 1314-6149.
- Колев, К. Инвестиции. С., 2011.
- Милушева, В., 2012. Методика за оценка и анализ на конкурентоспособността на индустриалната фирма. Икономически и социални алтернативи, 4, 102-117.
- Цоклинова, М., 2014а. Ефекти от несъвършената конкуренция върху пазара: загуба на благосъстояние при монопол, Десетата юбилейна международна научна конференция на тема „Икономика на България и Европейския съюз – съвременни предизвикателства и подходи за решения“, УНСС, Финансово-счетоводния факултет, С., (под печат)
- Цоклинова, М., 2014б. Съвременни измерения на несъвършената конкуренция – от монопол към олигопол, Младежка научна конференция „Младите изследователи и съвременните научни предизвикателства“, Лесотехнически университет, С., (под печат).

ESTIMATION OF THE COMPETITIVENESS OF FORESTRY ENTERPRISES

K. Kolev
University of Forestry – Sofia

(SUMMARY)

Methodology for estimation of forestry enterprises competitiveness is established. It is based on a system of named parameters that are standardized on a scale from 1 to 7. Through transformation of the parameters into unnamed values the enterprises can be ranked by the following indicators: competitiveness of production, labour productivity, financial stability, asset accumulation, market adaptability, forest areas productivity and timber volume productivity. Based on the above indicators complex criteria of the competitiveness of forest enterprise is calculated. The methodology is applied in six Regional Forestry Boards. On the base of results some recommendations for improvement of competitiveness are done.

Key words: competitiveness, forestry enterprises, indicators for competitiveness

EA. noua: konstantinklv@yahoo.com